

2. 6. 2003

ID: 21725

Provádění díla osobou, odlišnou od zhotovitele

Z ustanovení § 631 a § 652 obč. zák. nelze výslovně dovodit, že se předpokládá bezprostřední provedení díla zhotovitelem, a že bez splnění tohoto předpokladu nemůže být takováto smlouva o dílo platná.

Z ustanovení § 631 a § 652 obč. zák. nelze výslovně dovodit, že se předpokládá bezprostřední provedení díla zhotovitelem, a že bez splnění tohoto předpokladu nemůže být takováto smlouva o dílo platná.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 781/2002, ze dne 26.11.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně G., spol. s r. o. B., zastoupené, advokátem, proti žalovanému K. N., zastoupenému, advokátem, o zaplacení 44 199 Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 34 C 220/92, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. března 2002 č. j. 15 Co 422/99 - 105, tak, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20. března 2002 č. j. 15 Co 422/99 - 105 se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobkyně se domáhala po žalovaném původně zaplacení částky 68 569 Kč s příslušenstvím. V průběhu řízení vzala žalobu zpět co do částky 24 370 Kč; ohledně této částky bylo řízení zastaveno.

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 26. 1. 1999 č. j. 34 C 220/92 - 88 uložil žalovanému zaplatit žalobkyni částku 44 199 Kč s 16 % úrokem z prodlení z této částky od 1. 10. 1992 do zaplacení; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že žalovaný si 4. 1. 1992 objednal u žalobkyně opravu osobního motorového vozidla zn. TOYOTA Corolla 1 300 DX Compact SPZ ... a zavázal se k zaplacení opravy prostřednictvím pojišťovny. Žalobkyně též den uvedené vozidlo převzala na základě objednávky žalovaného k opravě. Způsob opravy počínající přeměření v Rakousku byl žalovaným akceptován. Pojišťovna odmítla zaplatit opravu v plné výši, a žalovaný namítl nekvalitní provedení opravy, v důsledku této námítky uplatnil reklamaci, přičemž z celkové ceny opravy 98 569 Kč neuhradil částku 44 199 Kč. Na podkladě těchto zjištění soud dospěl k závěru, že mezi účastníky byla uzavřena smlouva o dílo podle § 631 a násl. obč. zák. s přihlédnutím ke speciálnímu ustanovení o smlouvě o opravě věci ve smyslu § 652 a násl. obč. zák. Dovodil, že uplatněním reklamace vzniklo žalovanému pouze právo na bezplatné odstranění vady, které mohl uplatnit u soudu, nebylo však důvodem k nezaplacení ceny opravy; proto žalovanému vznikla povinnost zaplatit žalobkyni cenu opravy. Úroky z prodlení přiznal v souladu s § 563 a 517 obč. zák. ve spojení s nařízením vlády č. [142/1994](#) Sb. od data podání žaloby.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 20. března 2002 č. j. 15 Co 422/99 - 105 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu na zaplacení částky 44 199 Kč s příslušenstvím zamítl; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení. S ohledem na zjištění, že žalobkyně podle výpisu z obchodního rejstříku neměla v předmětu podnikání opravy motorových vozidel a sama vlastními silami opravu osobního automobilu žalovaného neprováděla, dospěl k závěru, že mezi účastníky uzavřená smlouva o provedení díla (opravy) nespĺňuje předpoklady ustanovení § 631 i § 652 obč. zák., která předpokládají bezprostřední provedení díla opravy zhotovitelem. Smluvní vztah mezi účastníky nese znaky zprostředkování opravy, ale protože žalobkyně požaduje zaplacení ceny opravy nikoliv odměnu za objednanou činnost, nejedná se v daném případě o smlouvu zprostředkovatelskou podle § 774 obč. zák., ani o smlouvu o obstarání věci podle § 733 obč. zák., a ani o příkazní smlouvu podle § 724 a § 730 odst. 1 obč. zák. Žalobkyně tedy není v dané věci aktivně legitimována.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, které odůvodnila tím, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Nesouhlasí se závěrem, že z § 631 a § 652 obč. zák. lze výslovně dovodit, že se předpokládá bezprostřední provedení díla (opravy) zhotovitelem, a že bez splnění tohoto předpokladu nemůže být smlouva o dílo platná, resp. nemůže vůbec vzniknout. Poukazuje přitom na § 633 odst. 2 obč. zák., který předvídá, že dílo nebude vždy prováděno zhotovitelem a povoluje, aby dílo bylo fakticky prováděno i osobou třetí, a to i bez výslovného souhlasu objednatele. Provedení díla osobně zhotovitelem se přikazuje pouze tehdy, bylo-li tak mezi stranami dohodnuto. Z provedených důkazů ale nevyplývá, že by žalobkyně nebyla oprávněna svěřit provedení žalovaným objednaného díla jinému subjektu. Zároveň podotýká, že podle § 631 obč. zák. může smlouvu o dílo uzavřít jakákoli osoba s neomezenou obecnou způsobilostí k právním úkonům, proto existenci resp. platnost smlouvy o dílo v dané věci nemůže problematizovat okolnost, že žalobkyně neměla v době uzavírání smlouvy k provádění oprav motorových vozidel vlastní živnostenské oprávnění (opravy motorových vozidel neprováděla soustavně za účelem dosažení zisku, ale pouze výjimečně a ojediněle). V souvislosti s právním závěrem odvolacího soudu, že v daném případě smluvní vztah mezi účastníky nese sice znaky zprostředkování opravy, ale nejedná se o smlouvu zprostředkovatelskou podle § 774 obč. zák., ani o smlouvu o obstarání věci podle § 733 obč. zák., a ani o příkazní smlouvu podle § 724 a § 730 odst. 1 obč. zák., dovolatelka namítá, že soud zcela pominul § 728 obč. zák., a nepřihlédl k tomu, že žalobkyně vynaložila finanční prostředky na zajištění opravy - objednané žalovaným. Dovojuje, že i kdyby byl správný právní závěr odvolacího soudu, že nedošlo k uzavření žádné v zákoně pojmenované smlouvy, pak došlo k uzavření nepojmenované smlouvy podle § 51 obč. zák., která je stejně závazná pro účastníky jako smlouva pojmenovaná. Dále připomíná, že pokud by mezi účastníky nevznikl vůbec žádný smluvní vztah, byl by důvod pro přiznání žalované částky podle § 454 obč. zák. z titulu bezdůvodného obohacení. Dovolatelka navrhl, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k dovolání žalobkyně odkázal na odůvodnění svého odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně a navrhl zamítnutí dovolání, neboť se domnívá, že rozsudek odvolacího soudu je správný.

Podle ustanovení části dvanácté hlavy I bodu 17 zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, se dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (1. 1. 2001) nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tedy podle občanského soudního řádu ve znění platném do 31. 12. 2000 - dále jen „o. s. ř.“).

Dovolání je v dané věci přípustné (§ 236 odst. 1 o. s. ř.), neboť bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu, kterým byl změněn rozsudek soudu prvního stupně [§ 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř.], bylo podáno včas, osobou oprávněnou (účastníkem řízení), řádně zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.), splňuje formální i obsahové znaky předepsané ustanovením § 241 odst. 2 o. s. ř. a vychází z dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř.

V rámci dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. žalobkyně brojí proti závěru odvolacího soudu, že mezi účastníky nedošlo k uzavření smlouvy o dílo a ani jiné smlouvy, a že žalobkyně není ve sporu aktivně věcně legitimována.

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. může spočívat v tom, že soud na správně zjištěný skutkový stav věci aplikoval nesprávný právní předpis, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil.

Podle § 631 obč. zák. se zavazuje objednateli ten, komu bylo dílo zadáno (zhotovitel díla), že je za sjednanou cenu provede na své nebezpečí.

Podle § 633 odst. 2 obč. zák. na obsahu smlouvy a povaze díla závisí, zda je zhotovitel povinen provést je osobně nebo zda je oprávněn dát dílo provést na svoji odpovědnost.

Odvolací soud ze skutkového zjištění, že žalobkyně podle výpisu z obchodního rejstříku neměla v předmětu podnikání opravy motorových vozidel a sama vlastními silami opravu osobního automobilu žalovaného neprováděla, dospěl k právnímu závěru, že mezi účastníky uzavřená smlouva o provedení díla (opravy) nesplňuje předpoklady ustanovení § 631 i § 652 obč. zák., která předpokládají bezprostřední provedení díla opravy zhotovitelem. Tento právní závěr je nesprávný. Odvolací soud při výše uvedeném skutkovém zjištění zcela pominul, že podstatnou náležitostí smlouvy o dílo ve smyslu § 631 obč. zák. tvoří pouze dohoda o předmětu smlouvy (díla) a o poskytnutí ceny za dílo. Uvedené předpoklady smlouva uzavřená mezi účastníky splňovala (odvolací soud shodně se soudem prvního stupně vycházel ze zjištění, že mezi žalobkyní a žalovaným došlo k uzavření smlouvy o opravě osobního motorového vozidla žalovaného, přičemž žalovaný se zavázal za opravu žalobkyni zaplatit). Odvolací soud zároveň zcela pominul ustanovení § 633 odst. 2 obč. zák., podle něhož je zhotovitel (i bez souhlasu objednatele) oprávněn dát provést dílo třetí osobě odlišné od účastníků, jestliže to odpovídá povaze díla. Ze skutkových zjištění vyplývá, že v České republice nebylo možno v roce 1992 zajistit měření potřebné k opravě karoserie vozidla žalovaného, tudíž musel zhotovitel svěřit provedení opravy, jež vyžaduje měření stavu karoserie v době před opravou i v průběhu ní, třetí osobě v cizině. Přitom skutečnost, že dílo provede třetí osoba, nic nemění na tom, že dílo je provedeno na nebezpečí zhotovitele, na jeho odpovědnost (srov. Jehlička/Švestka/Škárková a kolektiv, Občanský zákoník - komentář - k § 633 obč. zák.). Žalobkyně je tedy ve sporu aktivně věcně legitimována a je účastníkem (na straně zhotovitele) smlouvy o dílo uzavřené s žalovaným (na straně objednatele).

Dovolací důvod, který vycházel z argumentu nesprávného právního posouzení věci ve smyslu § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř., byl tudíž uplatněn důvodně. Nelze-li dospět k závěru, že dovoláním napadený rozsudek je správný, dovolací soud jej zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 o. s. ř.). Právní názor dovolacího soudu je pro další řízení závazný (§ 243d odst. 1 o. s. ř.).

Další články:

- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)